

KRONEAVHENGIG: Selv med inflasjonsmål, må sentralbankene ta høyde for valutakursutslag, skriver Hilde Bjørnland.

FOTO: FINANSAVISEN

Valutakursen styrer renter

MAKRO: Selv om sentralbanken ikke lenger prøver å holde fast valutakurs, påvirkes rentene av kursen.

ARE HARAM
ARE.HARAM@FINANSAVISEN.NO

Selv om sentralbanker verden over har kastet fastkurspolitikken på havet, er valutakursutviklingen fortsatt viktig for rentesettingen.

Hilde C. Bjørnland (BI) og Jørn I. Halvorsen (NHH) har sammen studert effektene av valutakursendringer på rentene. Funnene er

klare: Dersom valutaen svekker seg med 1 prosentpoeng, øker renten det neste kvartalet med 20-40 basispunkter.

Og, omvendt, dersom pengepolitikken strammes til med et helt prosentpoengs renteheving, styrker valutakursen seg med 2,5-4 prosent, før den gradvis vender tilbake til gammelt kurs-

leie.

I studien har Bjørnland og Halvorsen brukt data fra seks land, alle uten fastkursregime, Australia, Canada, New Zealand, Norge, Sverige og Storbritannia.

Kan ikke glemme kronen

I samtlige land øker renten som respons på svakere valutakurs. Og, like viktig for sentralbankene, i alle land svarer valutakursen som respons på rentehvinger.

Som forskerne påpeker, kan sentralbanker i små, åpne økonomier ikke gå ut fra at deres rentebeslutninger er uten effekt på valutakursen og dermed på bytteforholdet.

Ett år etter, kan valutakursendringer forklare mellom 1/3 og halvparten av variasjonen i rentene. I hele fire av de seks landene i studien, er valutakursendringer den viktigste forklaringen bak svingninger i rentene. Denne effekten

avtar imidlertid raskt, og etter to år kan valutakursendringer forklare bare en liten andel av rentesvingningen.

Selv om samvariasjonen mellom valutakurs og renter er så klar, mener Bjørnland og Halvorsen ikke at valutakurs har en egen rolle i pengepolitikken. Valutakursendringer påvirker også inflasjonen, og forklarer derfor (noe av) responsen i form av pengepolitikken i form av økte renter.

Likevel gjør styrken i utslagene at valutakursutslag er viktig for rentenivået.

Kronefall gir økte renter tvert

- Barack Obama trenger 18 måneder

ØKONOMI: Nobelprisvinner Joseph Stiglitz mener Barack Obama i beste fall vil trenge 18 måneder på å få amerikansk økonomi på rett spor.

GARD SETSAAS
GARD.SETSAAS@FINANSAVISEN.NO

- Dette er en helvetes måte å vinne på.

I et lengre innlegg i gårshagens Washington Post, skriver Joseph Stiglitz, økonomiprofessor ved Columbia University, at den kommende presidenten har en tøff tid foran seg. Stiglitz tror ikke den skakkjorte amerikanske økonomien kan rettes opp før et godt stykke ut i 2010. Og det er et

«best case-scenario».

- Selv om han gjør alt perfekt, vil vi antagelig ikke runde hjørnet før det er gått 18 måneder, men nedturen kan være betydelig lenger enn som så, skriver Stiglitz.

Mer skatt

Stiglitz har lenge markert seg som en av de fremste kritikerne av Bush-administrasjonens økonomiske politikk, og som representant for den radikale fløyen i Det demokratiske partiet bør ingen bli overrasket over at han mener Obama bør gå enda lenger i å skjerpe skattene for den amerikanske befolkningen.

- Det vil redusere budsjettunderskuddet, ha få kortsiktige negative effekter på en allerede nedadgående

økonomi, samt gjøre skattefordelingen mer rettferdig, mener Stiglitz.

Videre synes han at Obama bør vurdere å tilbakeføre skatteregimet til slik det var før George W. Bush innførte skatteutt for det øvre inntektssegmentet i perioden 2001-2003. Han ivrer dessuten for skatt på utbytte og kapitalinntekter.

Vei og jernbane

- Hittil i år har 1,2 millioner arbeidsplasser gått tapt i USA, og for å gjøre situasjonen enda verre, mister amerikanere typisk nok helseforsikringen sammen med arbeidsplassen, skriver Stiglitz.

Han mener myndighetene må treffe tiltak på linje med de man vil

få her hjemme - økte investeringer i offentlig infrastruktur.

- USA har også et infrastrukturunderskudd, ikke bare et budsjett- og handelsunderskudd. Økte bevilgninger til offentlig kommunikasjon og teknologi, spesielt grønn teknologi, vil stimulere økonomien på kort sikt og hjelpe oss til å bli mer konkurransedyktige på lang sikt, skriver Stiglitz.

Han mener midlene til dette kan hentes fra krigsbudsjettet i Irak.

- Å bruke bare en brøkdel av krigsutgiftene - som ifølge mitt estimat har kostet tre billioner dollar hittil - på investeringer i USA, vil gi en boost i den økonomiske veksten og bidra til å redusere underskuddene i økonomien.

STIGLITZ: - På mange måter har USA nådd et bunnmål.

FOTO: IVAN KVERME

USAs utenlandsgjeld er nå 10,5 billioner dollar, nesten det dobbelte av nivået da George W. Bush ble innsatt som president i 2001.